

Hříšník hříšníkovi pastýřem aneb Dítě uprostřed

Biblická práce / Matoušovo evangelium 18:10-20

1. Dítě uprostřed! Souvislosti textu

Dříve, než budeme mluvit o oddílu, který je nám stanoven pro následujících třicet minut, shrňme souvislosti našeho textu od prvního verše této kapitoly:

- Ježíš fakticky **odmítne platit chrámovou daň** ¹ s tím, že se považuje za Boží dítě.
- Ale aby neudělal *skandál*,² pošle Petra pro rybu ³ a nechá vytáhnout minci - tyrský statér (dvojdachmu) a **platí za sebe i za Petra**.
- Učedníci se na to konto pochopitelně zabývali blíže Ježíšovou **vzpourou proti autoritě**, protože tady šlo o daň pro chrám a o povinnost danou otcům v Tóře.⁴
- Přemýšleli o tom, kdo je tedy **největší autoritou** a může stanovovat pravidla. Přišli se zeptat Ježíše asi takto: Je to rabbi Hilel a nebo Šamaj, Ježíšovi velcí současníci? Nebo ani jeden a má se za nejvyššího Ježíš sám?

On jim na odpověď **zavolal dítě a postavil jej doprostřed**. ⁵

- Dítě pokorně opustilo svoje hry, protože jej rabín zavolal. Nedělalo žádnou *metanoiu*,⁶ nedělalo nic složitého. Jen **se obrátilo** na patičce a šlo. (A provokace: Kdo z vás jistě ví, že to byl kluk a ne třeba děvče!?) **Tak prostě**, jako se přivolané dítě zastavilo a poslechlo rabína, tak **je třeba přijít: „Neobráte-li ⁷ se a nebudete-li jako děti, jistě nevejdete do království Nebes.“ (18:3)** Dítě stálo uprostřed, mezi nimi. Nestálo tam jako figurína, ale jako slyšící a myslící člověk.
- Sám ten, který přišel jako dítě, a sám ten, který se chápe jako Boží dítě, pozval ostatní učedníky, aby se také na sebe dívali jako děti. I tomu dítěti uprostřed nich, nejen učedníkům, patřilo: **„Kdo se tedy pokoří jako toto dítě, ten bude největší v království Nebes.“ (18:4)** Dosud to vypadalo jako lekce pokory, teď však dítě uprostřed otců dostává nový význam:
- Dítě bylo od této chvíle důležité. Každý, kdo přijde a nechá se zavolat, je důležitý. V království Božím nejde o to, kdo bude prezident a kdo předseda parlamentu. *Největších* je v něm hodně... Jsou to všichni, kteří poslechnou.
- A Ježíš dodává: **„A kdo přijme jedno takové dítě na základě mého jména, mne přijímá.“ (18:5)** Takže jako děti budou všichni lidé velice důležití, protože ponесou autoritu Nejvyššího!
- A zároveň Pán Ježíš spolu s tím říká, že právě **děti jsou velice křehké**. Že právě **na maličkém je třeba dát pozor**. Takové děti chce také chránit před *skandálem*, před zhoršením, před návodem ke zlému. A rabbi Ježíš se patřičně rozohní, když mluví o

¹ Viz: Kniha Exodus 30:13

² Tzn.: Nepohoršil nikoho

³ **Ryba** je považována za zdroj bohatství - (daga) דגת znamená „množit se, rozmnožovat se“; je zároveň narážkou na slovo dag - „ryba“ a na plodnost ryb.

⁴ Později se ohradil proti povinnosti platit daně císaři (Matoušovo evangelium 22:17nn) Tahle daň se po zničení chrámu v Jeruzalémě platila dál a odesílala se na stavbu chrámu Dia vševládného...

⁵ Nenašel jsem žádné vyobrazení rukou mistrů. Toto téma se na oltářní obrazy neobjednávalo... Proč asi?

⁶ Tedy - *změnu myslí*, protože tu dělá Pán Bůh v nás svým duchem.

⁷ Řecky στρέφομαι *strefomai*, obrátit se zcela obecně a prostě

trestech v podobě popravy utopením a zmiňuje ohnivé zatracení v *gehenně* (18:6-9). To je dost silné kázání před dítětem a učedníky. Doslova horor.

- Zároveň nesmíme přehlédnout Ježíšův realismus v tom, že **pokoušení a skandály přicházejí** a do hříchu všichni upadáme: „**Běda světu pro svody! Svody sice musí přijít, avšak běda tomu člověku, skrze kterého svod přichází!**” (18:7)

2. Zápas o jedno procento - pastýř, nikoli soudce

Náš text je pak přirozeným pokračováním předchozího. Dítě mohlo odběhnout a stejně tak mohlo být stále uprostřed, když Ježíš vykládá:

¹⁰ „Dávejte si pozor, abyste nepohrdli *ani* jedním z těchto maličkých. Neboť vám pravím, že jejich andělé v nebesích stále hledí na tvář mého Otce, který je v nebesích.

¹¹ [Vždyť Syn člověka přišel zachránit, co zahynulo.]

¹² Co myslíte? Kdyby nějaký člověk měl sto ovcí a jedna z nich by zabloudila, nenechá těch devadesát devět na horách a nevydá se hledat tu, která bloudí? ¹³ A stane-li se, že ji nalezne, amen, pravím vám, že se z ní raduje víc než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily. ¹⁴ Právě tak není vůle vašeho Otce, který je v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých.“ (18:10-14)

A pokud tam to **dítě** ještě bylo, tak možná mnohému nerozumělo, ale jedné věci ano:

- „Rabínovi **na maličkých velice záleží!**” Ale v tu chvíli nejde jen o něj, ale stejně tak o učedníky a každého dalšího - maličkého. Nesmí se pohrdat jeho důstojností. Zatímco jsme v praxi naší zbožnosti pevně nasměrováni nepohrdat Pánem Bohem a jeho slovem, *náboženská nelidskost* odděluje *lid*. Lidé bývají v náboženství opomenuti, až pohrdáni. Předkládají se jim hotové skutečnosti. Nečeká se na ně! ⁸ Jsou trochu podezřelí.

Ježíš se dívá na *lid* jinak. Pokusím se o divokou aktualizaci dnešní řeči: Pán Bůh má každého maličkého na pultu centrální ochrany a andělé těch maličkých odezírají z Hospodinovy tváře (*skrze všechny čas* hledí na H. tvář) a okamžitě zasahují. Tak je to. Ne, že mají andělé ošoupané nohy a velké pochopení pro zapomnětlivého Všemohoucího, který nezvedá telefon z velína centrálního pultu ochrany. A nebo že andělé klimbají u světélkujících obrazovek bezpečnostních kamer. A pak to s lidmi vypadá, jak to vypadá! Tak si to někdy myslíme, a ono je to naopak: Svou církev si hlídá Pán Bůh sám a andělé odezírají ze záchvěvů **jeho tváře**, visí jim oči na Jeho rtech. On sám bdí!

Pán Ježíš to v našem textu vyjadřuje příkladem srozumitelným tehdejšímu člověku:

- Zaběhlá a zavedená ovce,⁹ jedna ze sta, **jedno procento**, je pro Pána podstatné natolik, aby se vydal a hledal. Má radost ze všech a z té jedné zachráněné největší. Ale pozor, je

---

⁸ Ale výrazem kvality společenství je právě ono **čekání** jeden na druhého! Viz: „Když vy se společně scházíte, není to slavení Večeře Páně. Když totiž jíte, každý si bere napřed svou večeři, jeden má hlad a druhý je opilý. Což nemáte domy, kde můžete jíst a pít? Anebo opovrhujete Boží církví a zahanbujete ty, kteří *nic* nemají? Co vám mám říci? Mám vás *snad* pochválit? Za to vás nechválím.” (1. Pavlův list Korintským 11:20-22) „Proto, moji bratři, když se scházíte k jídlu, čkejte jeden na druhého. Je-li někdo hladový, ať jí doma, abyste se nescházeli k odsouzení. Ostatní *věci* zařídím, až přijdu. (1. Pavlův list Korintským 11:33-34)

⁹ Viz: Proroctví Ezechielovo 34:1-10

tu také výraz objektivitu a vážnosti Božího zájmu. Nejde o výlet po vlastních cestách. Jde o život jedince. **Není to Boží vůle, aby maličci hynuli.** Některé rukopisy Matoušova evangelia tedy přidávají do jedenáctého verše tvrzení téměř Lukášovské: *Vždyť Syn člověka přišel zachránit, co zahynulo.* A jak si představuje práci na záchraně? Zprostředkovává nám to **přenos zaznamenaný dvěma kamerami:**

15 „Jestliže tvůj bratr [proti tobě] zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Poslechne-li tě, získal jsi svého bratra. 16 Jestliže by však neposlechl, vezmi s sebou ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byl potvrzen každý výrok. 17 Jestliže by je neposlechl, pověz to shromáždění, a jestliže by neposlechl ani shromáždění, ať je ti jako pohan a celník.“ (18:15-17)

Pán Ježíš hovoří o hříchu. V režii zařadili do přenosu **první kameru.** Před dítětem ale nevede karatelské řeči o tom, jak je třeba *poslouchat a nehřešit.* Ví, že hřešíme, dokonce že hřešíme *proti* sobě, jak dodávají některé rukopisy. Dokonce se dá říct, že Ježíše lidské selhání nevyděsí! Děsí jej *procesy, to, co se děje a nebo neděje* - přicházení, zprostředkování, doporučení hříchu a zanedbávání hříšníka, nezprostředkování pomoci. Sice nejde nic dělat s naší hříšností, ale mnoho toho můžeme udělat spolu s hříšníkem:

„Jestliže tvůj bratr [proti tobě] zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Poslechne-li tě, získal jsi svého bratra.“ Ježíš dává obyčejnou a běžnou radu pro bratry a sestry. Pro hříšníky. Slovo *jestliže* neříká „až když...“ Naopak, označuje všední praxi dne. Vůbec už to není pokyn pro nástup specialisty, vysvěceného kněze či rabína, aby zahájil své aktivity.

- Je třeba za sebou navzájem přicházet a vést debatu, ale to není debata vytýkácí a přemlouvací. Nedá se jí namalovat půdorys nátlaku, není to žádné domlouvání, není to kobereček, není to diplomatické vyjasňování mezi čtyřma očima. Spíše sedí hříšník s hříšníkem vedle sebe, protože za sebou přišli jako bratr za bratrem. Jsou na tom stejně **před Boží tváří.** Ani o fous lépe. Káráním je jasný hlas Božího slova. Já bych si dovolil říci, že dvě z těch čtyř očí jsou docela dobře ty Hospodinovy oči, protože bratr se do hříchu neplete, jen umožní, aby jeho bližní byl s Bohem. A proto se zaručeně nemá tato debata lišit od rozhovoru, který se vede běžně nad Božím slovem. Izraelité by řekli nad Tórou, nad objevováním zákonů Vesmíru. Teprve ten rozhovor totiž napravuje!
- Důležitá je jeho **důvěrnost!** Rabínský traktát Sanhedrin (Talmud Bavli) se příliš do češtiny nepřekládá.¹⁰ Jako by nebyl třeba. Překvapivě tento soudní řád stanovuje některé zásady, které se dnes běžně přecházejí. Talmud zde zamezuje veřejnému obviňování (Sanhedrin 107a)¹¹ nařizuje nespěchat s rozsudky a uvést všechny okolnosti a svědky mluvící ve prospěch viníka dříve, než důkazy viny. Pokud se tento traktát čte, pochopíme, že se Pán Ježíš i apoštol Pavel ohrazovali po svém zatčení proti nezákonnému procesu. A dá se tušit, že už v Ježíšově době tato ustanovení tak či onak platila.

¹⁰ Samozřejmě, jde o pravidla mladší, než je evangelium, ale dá se tušit, že v nich je záblesk toho, co bylo zvykem už v době Ježíšově. Z této části Talmudu se často překládají části hovořící o vzkříšení...

¹¹ „Kdo zcizoloží s vdanou ženou má být oběšen, ale to jej nezbaví podílu na světě, který přijde. **Kdo ale bližního veřejně znechtí, nebude mít místo na světě, který přichází!**“ (Talmud Bavli, Sanhedrin 107a) A Pán Ježíš říká v Matoušově evangeliu 5:22 toto: „Já vám však pravím, že soudu propadne každý, kdo se [bez příčiny] hněvá na svého bratra. Kdo by svému bratru řekl: ‚Raka‘ - *jsi prázdný*, propadne veleradě. Kdo by *mu* řekl: ‚Blázne‘ - *jsi zatracený*, propadne ohnivě Gehenně.“

Naše řády směřují k *zařízení změny*. To, o čem mluví Talmud ¹² a tedy to, co naznačuje Pán Ježíš, je **zaručením spravedlivého procesu a skutečné pomoci**. Není tu panika, že se objevil hřích. Není tu tlak na rychlé řešení, aby se selhání nerozkřiklo. Není tu *zpovědník a penitent*, **jsou tu dva hříšníci. Jsou před Boží tvář!** Zajímavé, jak je ta **tvář** rozhodující i v soudních pokynech Tóry:

„Při soudu nejednejte špatně: nestraň chudému (nepozvedej **tvář**) ani nenadržuj vysoko postavenému (neoslavuj **tváře**). Svého druhu sud' spravedlivě. Nechod' pomlouvat mezi svým lidem. Nestav se na krev svého bližního. Já *jsem* Hospodin. Neměj ve svém srdci nenávisť vůči svému bratrovi. Přísně pokárej svého druhu, ať kvůli němu neneseš hřích. Nemsti se a nehněvej se na syny svého lidu, ale miluj svého bližního jako sebe *samého*. Já *jsem* Hospodin.“ (Kniha Leviticus 19:15-18)

- Tento citát vede k otázce: Kde jsou **kritéria vzájemné služby** hříšníka hříšníkovi? Podle čeho se tedy má kárat, rozsuzovat a jak máme být nezaujatí? Považte, je přeci v textu (alternativně) řečeno, že bratr zhřešil **proti** tomu druhému, který za ním má jít (18:15) a že první dějství se odehrává mezi **čtyřma očima!** Okamžitě bychom křičeli cosi o podjatosti. Jaká spravedlnost, když jsou bez dozoru? Musíme se ptát: A jaká hlediska máme my!? Desatero? Řád církve? A stačí to? Opakování zákona to zesiluje ještě takto:

Mojžíš říká: „V té době jsem přikázal vašim soudcům: Vyslechněte své bratry a sud'te spravedlivě mezi člověkem a jeho bratrem i příchozím. Při soudu nestraňte lidem (nerozeznávejte **tváře**), vyslechněte malého i velkého. Nemějte strach z člověka, neboť soud patří Bohu. Záležitost, která bude pro vás *příliš* těžká, předněte mně a *já* ji vyslechnu. V té době jsem vám přikázal všechno, co *máte* dělat.“ (Kniha Deuteronomium 1:16-18)

- Obecně platné kritérium¹³ nejde určit. To zvládne Pán Bůh sám! **Soud přece patří Pánu Bohu!** Jde o Jeho oči a **Jeho tvář!** Už jsme to naznačili výše. Proto není třeba spěchat ani s verdiktem! Je třeba spolu mluvit a nechat mluvit Boží slovo. I naše kázání, *kázeň* má být více rozhovorem než přednáškou. Člověk *přijde* - jako hříšník - sám k sobě už při takovém kázání, tedy *při kázni*. Protože pravidelným výsledkem společných chvil nad Božím slovem má být to, že získáváme jeden druhého.

„Jestliže by však neposlechl, vezmi s sebou ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byl potvrzen každý výrok.“ Pokud budeme počítat, pak k tomu jednomu a nebo dvěma je připočítán v těch třech i onen navštívený hříšník. Pak jsou všichni svědky spravedlivého procesu, všichni v něm mají slovo, staví se pod Boží slovo a učí se z něho jako hříšníci. *Jeden nebo dva* zaručeně netvoří nátlakovou brigádu. Je tu dost místa pro práci Ducha svatého. Pro Hospodinovu tvář, kterou všichni tři hledají.

- Židovská Halacha¹⁴ vede Izraelitu k odpovědnosti za bližního, který dělá zlo. Je třeba jej přivést k řádnému životu, zpět do shromáždění synagogy. Tak to učí i dnešní chasidim.¹⁵ Bližní bližního má napomenout a pokud hříšník neposlechne, má napomínat znovu,

---

¹² Jistěže budeme opatrní, Talmud není nejjistějším zdrojem informací, protože konečná podoba Babylónského talmudu je o mnoho let mladší, než Kristova léta.

¹³ *Krino* - tedy ř. soud, odtud *kritérium*, ale i *kritika*.

¹⁴ Opět velice „mladý“ soupis norem ze středověku, ve kterém však může být ohlas tradice otců.

¹⁵ Viz: http://www.chabad.org/multimedia/media_cdo/aid/1315624/jewish/How-to-Talk-to-a-Sinner.htm

třeba stokrát. Dokud se nezačne bránit hříšník silou, dokud neudeří. Tak to dělali všichni proroci a tak to udělal sám Pán Ježíš. Šli v odpovědnosti za bližního až na hranici života, Pán Ježíš na kříž.

- Pro bratrské společenství Pán Ježíš dává jinou radu. Počítá se svou smrtí (to je to, co udělat za hříšníka nemůžeme) a počítá s přítomností Ducha svatého, který nás vede před **Boží tvář**. **Proto jsou jeho rady tak jiné, než pravidla rabínů!** Převyšuje je! Halacha také ve strachu z objektivitivy soudů navyšuje počet soudců.¹⁶ Opět je tu jisté, že bratr, dva bratři a celá církev nepůsobí jako soudci. Nemají svou silou bratra přesvědčit. Tvoří shromáždění, které hledá společně **Boží tvář**. To nese společně „kolektivně“¹⁷ vinu s hříšníkem a nemůže jinak, než nést jeho zápas jako svůj. Je naprosto jisté, že v Ježíšově práci se shromážděním a v Jeho víře v moc Boží uprostřed bratří je praxe **převyšující běžný styl zákoníků a rabínů**.

Může se stát, že milý bratr opovrhne společenstvím hříšníků a bude vyžadovat exkluzivní práva. Nebude akceptovat právo a spravedlnost Božího slova. Pak nelze jít jinak, než že se celá záležitost stane veřejnou. **„Jestliže by je neposlechl, pověz to shromáždění, a jestliže by neposlechl ani shromáždění, ať je ti jako pohan a celník.“** Nevíme, jak velké musí být shromáždění. Nerozhoduje počet jiných názorů, nehlasuje se. Rozhoduje **Hospodinova tvář**. A tu bratři a sestry pod tíhou hříchu společně hledají. Neslabikují prefabrikované poučky, ale zvažují společně Boží slovo a podle něj jsou svobodně kritičtí. Hledají a staví se pod Boží vůli.

- Ale pokud si milý bratr vede svou a hlavně, pokud se **přestane účastnit ve hledání Boží tváře** a skončí s námi, **pak se vylučuje sám**, zbavuje se ochrany shromáždění a Božího Slova. On skončí rozhovor a shromáždění to bolavě respektuje. Každé selhání jednotlivce postihuje celé shromáždění. Příběh došel až sem. A všichni musí vědět, že se s takovým člověkem musí začínat zcela od začátku a nelze stavět na žádném základě bratrství. Je mi jako pohan a celník, kteří potřebují obrácení a Boží milost, aby uvěřili. Už nic nezvládnou a nemohu si to ani vyčítat.
- Pán Ježíš **nepopisuje akci vyloučení**, nastavil vyšší limit, než židovstvo před zánikem prvního chrámu. Nejedná jako zákoník. Až apoštol Pavel do Korintu píše jako Tóra a rabíni. Postupuje podle pravidel rabínského soudu. Píše o *odstranění ze středu, vydání k potrestání těla* a jasně vynáší *rozsudek*.¹⁸ Používá při tom ustanovení z Deuteronomia

---

¹⁶ Chošen mišpat, kap. 3: Přestože samotný, jenž je odborníkem pro mnohé má povoleno soudit sám, je přikázáním moudrých aby u sebe usadil jiné... Přestože soudní dvůr tří je úplný, čím jich je více, tím víc je to chvályhodnější a je lepší rozhodnout soud v jedenácti než v desíti, a je nutné aby byli všichni přísedící v soudním dvoře učenci a toho hodní.

¹⁷ Izrael zná „kolektivní vinu“ - opatrně řečeno, ne ve smyslu pogromů postihujících všechna etnika...

¹⁸ Viz: „A vy jste nadutí, místo abyste raději byli zarmoucení a **odstranili ze svého středu** toho, kdo se dopustil tohoto činu. Neboť já, ač tělem vzdálen, duchem však přítomen, už jsem, jako bych byl přítomen, **vynesl rozsudek** nad tím, kdo takový čin spáchal: ve jménu **našeho! Pána Ježíše 'Krista'** - až se shromáždíte, vy a můj duch spolu s mocí **našeho Pána Ježíše - vydejte takového člověka Satanu k záhubě těla**, aby duch byl zachráněn v den Pána [Ježíše]. (1. Dopis Korintským 5:2-6)

(odkazů by mohlo být více, ale např.: 13:6 a 22:24) „Tak vyhled' zlo ze svého středu!”¹⁹ Zcela jistě nejde o běžný zápas o lidský život a nejde tu o běžnou *kázeň*, jak tomu slovu v církvi rozumíme.

- Pán Ježíš je **pastýř zachraňující ovce** podle Boží vůle, která nechce ztratit ani jediného hříšníka. Dochází tu k prolnutí předchozího vyučování ve verších 10-14. Text tedy pouze popisuje stav člověka, který sám sebe přesvědčuje, že je bez Boha a nevdá mu to. Zaběhl se a vyloučil se sám ze shromáždění u Božího slova. Je tu znát bolest, **ale ne soud...**
- Ještě jednou a nahlas: Text řeší můj velice osobní vztah k tomuto člověku. „...**ať je ti...**” (18:17) Pán Ježíš dává osobní rady! A podle té rady ten můj milý teď (jako pohan a celník) potřebuje zcela jinou formu mého zájmu. Něco v něm zahynulo, přestali jsme sdílet úroveň komunikace ve shromáždění u Božího slova. Potřebuje znova nahodit, potřebuje nový život. A z toho je znát **naděje**, ale není to naivní.

3. Svazování a rozvazování - povinnost se slibem

A teď jako by se přepnuly v režii kamery a stejný **děj zaznamenává jiná kamera** z jiného úhlu. A z tohoto úhlu je znát naši zvláštní odpovědnost. Církev si následující slova vykládá odděleně jako **své právo na obranu**, jako by bylo ohroženo těch devadesát devět ovcí a ne ta jedna zaběhlá. Ale ono to není to **právo shromáždění na obranu**, je to naopak radostná povinnost shromáždění, která má dalekosáhlé výsledky v záchraně jedince:

18 „Amen, pravím vám, cokoli svážete na zemi, bude již svázáno v nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude již rozvázáno v nebi. 19 [Amen,] opět vám pravím: Shodnou-li se dva z vás na zemi v jakékoli věci, o niž požádají, stane se jim od mého Otce, který je v nebesích. 20 Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni v mé jméno, tam jsem já uprostřed nich. “ (18:18-20)

Tak nejprve:

„Amen, pravím vám, cokoli svážete na zemi, bude již svázáno v nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude již rozvázáno v nebi.” Správně si tato slova dáváme do souvislosti s pověřením pro Petra,²⁰ které se v našem textu ale nedává výlučně jen jemu a jeho úřadu, jako o dvě kapitoly dříve (16:19), ale **obecně - členům shromáždění**. Je tu jistě spojitost: Petr, každý rabín, kazatel, farář „s dosahem 600 m kolem kostela”,²¹ má tuto povinnost smíření vykonávanou shromážděním, člověkem vůči člověku, **učit a garantovat**. Má **startovat takový proces a dbát, aby nikdy nevymizel**. To je to petrovské pověření a pravděpodobně nic víc, než to! Žádné pasivní právo a titulární moc úřadu.

¹⁹ Osobně jsem přesvědčen, že Pavel se vyjadřuje k základním parametrům sboru a **nedělá běžnou kázeň**. Korintským (a jejich skvělým učitelům) principiálně nevdalo *soužití v rodině napříč dvěma generacemi*. Klidně je prohlašovali za normální. Tentokrát asi nešlo o ohleduplnost k nahotě rodičů podle židovských pravidel (Kniha Leviticus 18:7-8) ale o veřejný *incest*, který byl nepřijatelným i pro pohanskou společnost. Jako by do Korintu přinesl Pavel Tóru ze Sinaje, stal se zákoníkem, protože pod horou byl zmatek a chaos - a to takový, že už ani pohané v takovém nežili. A tak Pavel ordinoval základy existence sboru... V Matoušově evangeliu se popisuje jiná situace, stalo se něco mezi bratřími zákona Kristova! (Viz 1. dopis Korintským 5:1nn)

²⁰ Matoušovo evangelium 16:18-20

²¹ Jak říká bratr papež František o pastýřské službě a rozsahu farnosti

- **Svazování** (řecky *deo*) a **rozvazování** (a ve stejné řeči *lúo*), oddělování čistého od nečistého, svatého od nesvatého, pravdivého od nepravdivého bylo a je úlohou rabínskou. Ale pozor, jen v absolutní a zjednodušené představě to může vypadat jako rozhodování z nějaké moci za člověka s jasným konceptem: **svazování** - neodpuštění a **rozvazování** - naopak osvobození. A jen ve zjednodušené představě to má podobu obřadu s máváním rukama, křikem či obřadním zpěvem... Použití i smysl slov ukazuje, že **svazování není vždy negativní a rozvazování není vždy pozitivní.**²²
- Papež František vypráví o svém povolání ke kněžství tak, že popisuje obyčejnou zpověď. Zpovědník čekal v kostele a měl dojem, že by tam měl ještě zůstat, i když už nebylo proč... Čas povinnosti skončil. Až přišel Jorge Bergoglio, který pocítil potřebu zpovědi. Jorge od zpovědi odcházel s jasným **závazkem** povolání ke kněžské službě.

Nebo manželské páry před oltářem **zavazujeme**, v některých rituálech nevěstu i ženicha **svazují** i doslovně štólou do jednoho svazku. To mimo jiné - možná vhodnější příklady - ukazuje, že tato služba není rozhodováním za člověka. Není to management lidských duší, kde svátostným slovem a nebo prorockým rozhodnutím úřadu vyplašenému člověku sdělujeme budoucnost. Exkomunikujeme (svazujeme) a sdělujeme výjimky a zprostředkováváme milosti (rozvazujeme)...

- Naopak! To svazování a rozvazování dělá Pán Bůh svým Duchem nad nám zjeveným Slovem Božím. A rabín a bratr či shromáždění **dopředu neví!** Vyjasňuje se nám společně, protože společně hledáme, spolu se modlíme a nasloucháme. **Hledáme Boží tvář!** Naše práce je ptát se, získávat k diskusi, vést diskusi, třídit, rozvazovat a svazovat nebeskou poštu a nic nezanedbat. Nést odpovědnost za informace.

Ale, abychom nezapomněli, tady se (před dítětem) připomíná spíše než povinnost a právo církve ten **nebeský dosah!** Co se stane na zemi, bude i na nebi. Ta radostná stránka povinnosti! Tedy přítomnost při skutečné záchraně! Učedníci slyší (před tváří dítěte!) povzbuzení, že jejich práce není a nebude marná. Následně dostávají zaslíbení pro smíření a odpuštění: „**[Amen,] opět vám pravím: Shodnou-li se dva z vás na zemi v jakékoli věci, o níž požádají,** ²³ **stane se jim od mého Otce, který je v nebesích.**“ Už jen ti dva v soukromí, mohou doufat, že ten Nejvyšší, jehož Jméno budiž požehnáno,²⁴ odpustí - On jistě odpustí!

- Ještě navíc je to potvrzeno povzbuzením, které jsme v našich podmínkách vztáhli k počtu. Nezřídka se počtem malá shromáždění povzbuzují těmito slovy: „**Neboť kde jsou dva nebo tři shromáždění v mé jméno, tam jsem já uprostřed nich.**“ Tato slova ale nemluví o počtu, ale především o Jménu (které budiž požehnáno)! Mluví o kvalitě

²² Rozvázání čtyři andělé ze Zjevení Janova 9:14 napáchají dost škody, avšak rozvázání být musí. A jinde: Bratři a sestry lkají nad svázanými rukama prorokem Agabem, rádi by rozvazovali, ale Pavel ne! (Skutky apoštolské 21:11nn). Muž nemá hledat rozvázání svazku se ženou, pokud je v manželství (1. Pavlův dopis do Korintu 7:27).

²³ Zcela jistě to není zaslíbení na vypáčení Božího trezoru dobroty! Jako že se na čemkoliv (!) dohodneme dva a Pán Bůh pak kapituluje. Jde tu o smíření, jde tu o odpuštění a utvrzení společenství shromáždění.

²⁴ Jak říkají židé...

společenství dvou a nebo tří.²⁵ Židovská moudrost říká: „*Když spolu dva lidé sedí a nejsou mezi nimi slova Tóry, toť zajisté usedlost posměvačů, jak je řečeno v usedlosti posměvačů nesedá...*”²⁶ „*Když ale spolu dva lidé sedí a jsou mezi nimi slova Tóry, spočine mezi nimi Šechina, neboť je řečeno: „Tehdy ti, kdo se bojí Hospodina, mluvili jeden s druhým a Hospodin dával pozor a slyšel. Pamětní kniha byla před ním sepsána pro ty, kdo se bojí Hospodina a kdo si váží jeho jména. Budou mým vlastnictvím - praví Hospodin zástupů - v den, který učiním. Budu mít s nimi soucit, jako má člověk soucit se svým synem, který mu slouží.*” (Proroctví Malachjášovo 3:16-17)

Souhrnem:

1. Pán Ježíš začal mluvit v přítomnosti dítěte, možná bychom měli více myslet na naše děti, aby chtěly v církvi žít...²⁷ Nejde o to je uklízet stranou, ale ukázat jim, že nic lepšího, spravedlivějšího a rovnějšího - než je Ježíš - nenajdou.
2. Pánu jde o jedince - jak v počtu devadesáti devíti, ze kterých má radost - tak v tom jediném, z jehož záchrany má radost největší.
3. Dostali jsme rady a dobrou naději. Pohledem **první kamery**: Můžeme si společně pomáhat jako hříšník hříšníkovi a pohledem té **druhé kamery**: Pán Bůh tu pomoc garantuje.

Dovolte mi ještě pár poznámek a otázek na okraj, na které možná nebude čas:

- Víme si skutečně rady s výskytem hříchu? Jsme přece nastaveni na úroveň, že *normální je nehřešit* - mluví se hodně často o posvěcení s velice upřímnou touhou po skutečnosti. Je to ale objektivní, když nepředpokládáme chybovost?²⁸ Umíme v církvi mluvit o hříchu? Umíme jej vyznávat? Umíme s ním zacházet? Nejsou veřejná vyznání hříchů trochu hysterickým návodem, jak hřešit?
- Učíme o posvěcení, vítězství nad hříchem... Hřích se ale vrací. Není pak běžné, že si radši výskyt hříchu nějak omlouváme? Dokonce tak, že veřejně obhajujeme neúplně správné jednání, na které jsme si prostě zvykli. Znáte hlášky: „Církevní loď je tak velká, že se pomalu otáčí, musíte si počkat. Časem budeme jednat lépe!” S úsměvem a všechápající bezmocností říkáme spokojeně: „Lid Boží, lid zvláštní...” Nebo Zmikundovo: „Sestimsmiř!”²⁹
- Nemáme namísto *smíření* mezi bratřími spíše dočasné *příměří*? Dáme přece hodně na projevy. Jak se druzí tváří, zda si podají ruku, zda se usmějí. Zda už je to v pořádku a nějak se to srovnalo, zda se vytratil v postiženém tlak. Nenaléhá se na odpuštění bez

---

²⁵ K počtu věřících - minjanu - viz: Pirkej Avot III,6 (Rabi Chalafta z Kfar Chananja): „Když spolu **deset** lidí sedí a zabývají se Tórou, spočine mezi nimi Šechina, neboť je řečeno v *shromáždění Božím postavil se Bůh* (Žalm 82:1a). Odkud víme, že to platí dokonce i pro **pět**? Z toho, že je řečeno *spolek* (někdy se překládá *klenba*) *svůj na zemi založil* (Kniha Amosova 9:16). Odkud víme, že to platí dokonce i pro **tři**? Z toho, že je řečeno *uprostřed Bůh bude soudit* (Žalm 82:1b). A odkud víme, že to platí dokonce i pro **dva**? Z toho, že je řečeno *tehdy spolu rozmlouvali ti, kdo se bojí Hospodina, člověk se svým bližním, a naslouchal Hospodin a slyšel* (Malachiášovo proroctví 3:16). A nakonec: Odkud víme, že to platí dokonce i pro **jednoho**? Z toho, že je řečeno *na každém místě, kde dám vzpomínat na své jméno, k tobě přijdu a požehnám ti* (Kniha Exodus 20:24).

²⁶ Pirkej Avot III,2 a citace Žalmu 1:1

²⁷ Jedna politická strana při volbách měla skvělé poradce, protože poradili slogan: „Chceme, aby zde žily i naše děti. Chceme pro ně lepší budoucnost...” Dábelky přesná kopie té Ježíšovy verze!

²⁸ Viz: „Hřích snadno nás ovíjející, obstupující, chytlavý, přidržující se...” (Dopis Hebrejům 12:1)

²⁹ <http://historje.tumblr.com/>

vyrovnání? Hlavně, aby byl klid.³⁰ Nepěstuje se mlčení a tlustá čára? Ale to vše spíše rozmnožuje rozpaky nad hříchem, který se nás *tak snadno přidrží*.

- Podivný význam jednoty. Za každou cenu rozhodujeme kolektivně a kdyby jeden z nás přešlápl, kryjeme jej. Není prostor k vlastnímu stanovisku nesouhlasu. Navenek kryje jeden druhého. Nehlasuje se i o hříchu?
- Není náš řád psán negativně? Není to nalinkováno podle korintského *incestu*, který v mladém sboru nikomu nevadil a považoval se v rozporu s obecnými (pohanskými) mravy za přijatelnou formu jednání? Není psán kázeňský řád především podle Deuteronomia a podle 1. Dopisu Korintským 5? Neměl by být psán podle evangelia?
- Garantuje náš řád důstojný a spravedlivý proces a dává naději? Nebo popisuje tresty a zařizuje nápravu? Jsou orgány církve, kazatelé a starší vedeni k bratrské službě hříšníka hříšníkovi? Nebo používají autoritu a rozsuzují podle tváří? ³¹
- Opravdu obsahuje paragrafované znění kázně ve stupních (ze kterého před krátkým časem po tuhém boji vypadl kázeňský stupeň *udělení důtky*) službu hříšníka hříšníkovi, nebo má k ní notně daleko?
- Je prostředí církve místem, kde se hovoří nad Písmem a mohou existovat různé názory? Nebo se pracovníci církve považují za zralé, když se dokážou pokořit, zařadí se, mlčí a nediskutují? A pořádek = bezchybná *aplikace řádů a směrnic*?
- Nedali jsme příliš velké místo věrouce, která poskakuje po biblických termínech a na nich zakládá učení církve? A zároveň: Neztratil se nám smysl a souvislosti těch termínů?
- Není *nelidskost církve* důvodem neefektivit naší misie a výchovy? Nemá ta neobjektivní představa o člověku, který začne správně věřit a přestane hřešit,³² drtivý dopad na ty maličké a pečlivě nás sledující *děti*? Nijak je neláká paragrafovaný svět bez lidskosti, nemusí jej mít. Věří, ale nepotřebují být součástí shromáždění.³³

„Proto i my, majíce kolem sebe tak veliký oblak svědků, odložme veškerou zátěž a hřích snadno nás ovíjející a s vytrvalostí běžme závod, který je před námi, upřeně hledíce k původci a dokonavateli víry Ježíši, který pro radost, která byla před ním, podstoupil kříž, pohrdnuv hanbou, a sedí po pravici Božího trůnu. Pomyslete na toho, který snesl od hříšníků proti sobě takový odpor, abyste neochabovali, umdlévající ve svých duších.” (Dopis Hebrejům 12:1-3)

---

³⁰ Jako nastupující služebník jsem na svém prvním působišti přišel do situace, kdy se jedna sestra rozvedla a tzv. „byla dána do kázně” přičemž nesměla k Večeři Páně a nesměla sloužit ve sboru. Po krátkém čase se mne otevřeně zeptala, co má udělat, aby se věci srovnaly. Zda čekám, že si svého bývalého manžela zase vezme... Poprvé jsem tehdy pocítil, že je tento systém zmatený. Nemá předpokládaný pastýřský dopad. Spíše vede do chaosu a znevažování, protože se ve skutečnosti u té sestry čekalo, až uplyne nějaký čas, zapomene se a kázeň se sejme. A za to jsem se před ostatními styděl.

Naprosto se pode mnou propadla podlaha soudržnosti s církví ve chvíli, kdy jsem viděl řešení domnělého hříšníka, kterému se vnucovala tlustá čára vůči viníkovi. Když předpokládal solidní proces a důstojné vyrovnání, byl umlčen a nabádán k tomu, aby šel první podat ruku a smířit se. Když se mu to nechtělo udělat, pomodlil se představený k Duchu svatému, který byl požádán, aby to káranému vysvětlil...

³¹ Pro pochopení těchto otázek je dobře číst slova papeže Františka k zástupcům episkopátů Latinské Ameriky, 28.7. Rio de Janeiro, viz odstavce 3., 4. a 5. <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=18630>

³² Chasidim a další židovští učitelé odmítají rozdělování na *svaté a nesváte - odpuštěné a hříšníky*. Vyučují *tšuva*, tedy pokání, tak, že člověka považují komplexně za dobrého (neb je Izraelita) a stejně tak za potenciálně ztraceného (!) - pokud nežije ve společenství zákona, pokud nežije z Tóry a neslaví svátky s ostatními... Tedy - pokud nepracuje se svým hříchem. Zatímco křesťané (výmluvou, že jen ti lidoví) nařizují instrument zpovědi a my evangelikálové zase chceme výkon posvěcení, který lze imitovat. Židovští rabíni pro nás objevují tajemství důstojného rozhovoru o objektivním stavu člověka. A o tom, podle mého soudu, mluví i Ježíš.

³³ V podání NEP je *církev* v textu Matoušova evangelia (18:17) překladem zbytečně vyhoceným. Ježíš tu klidně mohl myslet na jakékoli shromáždění Izraele, učedníků nebo synagogy, v Septuagintě běžně překládané jako *ekklesia*.